

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

**Participace v misích na udržení míru OSN jako nástroj
zahraniční politiky státu**

Anna Tušlová

Plzeň 2020

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Studijní program Mezinárodní teritoriální studia

Studijní obor Mezinárodní vztahy – britská a americká studia

Bakalářská práce

**Participace v misích na udržení míru OSN jako nástroj
zahraniční politiky státu**

Anna Tušlová

Vedoucí práce:

PhDr. Martina Ponížilová, Ph.D.

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2020

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, květen 2020

.....

Poděkování

Mé poděkování patří PhDr. Martině Ponížilové, Ph.D. za odborné vedení práce, cenné rady, ochotu a trpělivost, kterou mi v průběhu zpracování bakalářské práce věnovala.

Obsah

ÚVOD	6
1 MÍROVÉ MISE OSN	9
1.1 DEFINICE PEACEKEEPINGU	10
1.2 ZÁKLADNÍ PRINCIPY PEACEKEEPINGU.....	11
1.3 TYPOLOGIE PEACEKEEPINGOVÝCH MISÍ	13
1.3.1 První generace peacekeepingových misí.....	13
1.3.2 Druhá generace peacekeepingových misí.....	15
1.3.3 Třetí generace peacekeepingových misí.....	16
2 DEFINICE STŘEDNÍ MOCNOSTI	19
3 KANADA V MÍROVÝCH MISÍCH OSN	21
3.1 TÉMATA KANADSKÉ ZAHRANIČNÍ POLITIKY	21
3.2 DOKUMENTY VYTVOŘENÉ KANADOU V SOUVISLOSTI S PEACEKEEPINGEM	23
3.3 ZAPOJENÍ KANADY A JEJÍ PŘÍSPĚVKY DO MÍROVÝCH MISÍ OSN	24
4 AUSTRÁLIE V MÍROVÝCH MISÍCH OSN	30
4.1 TÉMATA AUSTRALSKÉ ZAHRANIČNÍ POLITIKY	30
4.2 DOKUMENTY VYTVOŘENÉ AUSTRÁLIÍ V SOUVISLOSTI S PEACEKEEPINGEM	32
4.3 ZAPOJENÍ AUSTRÁLIE A JEJÍ PŘÍSPĚVKY DO MÍROVÝCH MISÍ OSN.....	33
ZÁVĚR	38
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	41
RESUMÉ	50
PŘÍLOHY	51

Úvod

Mírové mise jsou významnou činností Organizace spojených národů pro řešení konfliktů a krizí, a to již od 50. let 20. století. Jejich cílem je chránit civilisty, řešit či ukončovat konflikty v postižených oblastech, předcházet jim, nebo také rekonstruovat stát po vyřešení konfliktu. Do mírových misí OSN se zapojují její členské státy, které přispívají zejména lidskými zdroji. Do postižených oblastí posílají vojenský personál, policejní personál nebo civilní zaměstnance, jichž je v současné době na třinácti probíhajících misích čtrnáct tisíc (United Nations nedatováno a).

Existují tři generace misí, jež mají rozdílné úkoly a pravomoce. První z nich se nazývají pozorovatelské mise, které jsou v konfliktních oblastech rozmístěny po ukončení konfliktu. Druhá generace misí OSN slouží k prevenci konfliktů i k vytváření míru, sleduje vyvíjející se situaci v postižených oblastech, monitoruje dohody, udržování míru a její vojáci jsou lehce vyzbrojeni. Třetí generace se soustředí na obnovu země a důležitých institucí, které zajistí její fungování. Sleduje dodržování lidských práv a pomáhá při volbách (Melicharová 2013). Podrobněji se těmto třem typům pacekeepingových misí budu věnovat v teoretické části bakalářské práce.

Je běžné, že každý členský stát v mírových misích participuje s různou mírou intenzity. Přispívání do misí je zcela dobrovolné a na uvážení každého státu. Kromě již zmíněných lidských zdrojů mohou státy přispívat také finančně. Významnost a částečně úspěšnost těchto misí potvrzuje Nobelova cena za mír z roku 1988 udělená OSN.

Tématem mé závěrečné bakalářské práce je Participace v misích na udržení míru OSN jako nástroj zahraniční politiky státu. Důvodem výběru tohoto tématu je nepostradatelnost a důležitost mírových misí v řešení mezinárodních konfliktů. Mise se neustále proměňují, různé státy k nim přistupují více, či méně aktivně, a proto je důležité se tomuto tématu věnovat.

K danému tématu bylo v minulosti vydáno několik zásadních děl popisujících jednotlivé operace, užití síly v peacekeepingových misích i jejich vývoj. Za nejvýznamnějšího autora v této oblasti považují Dr. Paula F. Diehla, který je autorem pětadvaceti knih a více než sta článků a kapitol v oblasti mezinárodních konfliktů, peacekeepingu a mezinárodního práva (The University of Texas at Dallas nedatováno). Za zmínku stojí jeho knihy *International peacekeeping* (1993), *Peace operations* (2008), *Evaluating peace operations* (2010) a *Peace operation success* (2013). Důležitým zdrojem a velkým přínosem pro toto téma jsou také výpovědi a paměti vojáků a civilistů, kteří se misí účastnili. Takovým příkladem je Kanadčan Roméo Dallaire a jeho kniha *Shake hands with the devil* (2003), která popisuje zážitky ze zásahu mírových jednotek OSN ve Rwandě na konci 20. století. Z českých autorů je důležitý profesor Oldřich Bureš a jeho publikace *Operace na udržení míru OSN* (2007). Nedostatek v literatuře vidím v záznamech o přispívání konkrétních států do misí OSN. O přispěvcích jednotlivých států se můžeme dočíst na oficiálních internetových stránkách OSN, ve stručných přehledech z jednotlivých let. Dostupné zdroje se však běžně nevěnují porovnávání přístupu zemí a jejich participaci na mírových misích.

Cílem této bakalářské práce je zjistit, jaký význam přikládají střední mocnosti participaci v peacekeepingových misích OSN a jak ji využívají ve své zahraniční politice, a to v období od roku 1956 do roku 2019. Práce bude koncipována jako komparativní případová studie, v jejímž rámci srovnám přístup Kanady a Austrálie k peacekeepingovým misím OSN a to, jakou roli peacekeepingové mise hrají v zahraniční politice obou zvolených zemí. Obě země patří k tradičním středním mocnostem (Oosterveld-Torrosian 2019). Za počáteční rok výzkumu jsem si zvolila rok 1956, ve kterém proběhla první mírová mise Organizace spojených národů (mise UNEF k ukončení suezské krize). Závěrečný rok výzkumného období 2019 jsem si stanovila, aby byly výsledky mého zkoumání co nejvíce aktuální. K mému zkoumání si určím následující komparativní kritéria. 1. Dokumenty vytvořené Kanadou a Austrálií v souvislosti s peacekeepingem, peacekeepingové doktríny zemí, jejich mírové programy, vojenské strategické doktríny. 2. Důležitost peacekeepingu v zahraniční politice

zemí, důvod, proč je udržování míru v zahraniční politice důležité. 3. Celkový počet mírových misí OSN, kterých se státy účastnily během zkoumaného období, tj. od roku 1956 do roku 2019. 4. Změny intenzity v přispívání do peacekeepingových misí, jež nastaly v průběhu let, kdy státy do mírových misí přispívaly. Popíše změnu intenzity v přispívání do mírových misí OSN a okolnosti vedoucí ke změně, zda se příspěvky do mírových misí snížily, nebo zvýšily a proč.

Práce bude členěna do dvou částí, teoretické a empirické. První kapitola práce bude částečně teoretická, jelikož se bude věnovat především terminologii, definici peacekeepingových misí, jejich typologii. V obecné rovině popíše jejich cíle a principy. Částečně se bude věnovat také historii peacekeepingových misí na půdě OSN, protože vytvořit jejich typologii nejde bez představení historického kontextu. Například třetí generace mírových misí OSN vznikla v reakci na neúspěch druhé generace a je potřeba, aby v textu byly neúspěšné mise zmíněny. V teoretické části také představím koncept střední mocnosti a specifickou zahraniční politiku těchto států. V empirické části se budu věnovat konkrétním státům a jejich participaci v misích. Jednu kapitolu věnuji Kanadě, další Austrálii, a to konkrétně tomu, do jakých misí, jakým způsobem, v jaké míře a za jakým účelem tyto země přispívaly. V závěru práce představím výsledky mého zkoumání.

1 Mírové mise OSN

Dne 26. června 1945 byla v San Franciscu podepsána Charta OSN jako zakládající dokument pro vznik Organizace spojených národů (dále jen OSN). Hlavními cíli této organizace bylo udržování mezinárodního míru a bezpečnosti, které jsou také zakotveny v Chartě OSN (Charta Organizace spojených národů a Statut Mezinárodního soudního dvora 1993). S příchodem studené války se snížily možnosti použití mírových prostředků pro udržení míru na vyjednávání nebo mediaci. Důsledkem byl vynález právě mírových misí OSN, v originále peacekeepingu. Samotné slovo peacekeeping vzniklo v 50. letech 20. století, společně s misemi. Peace, neboli mír a keeping, udržování, tedy udržování míru. Angličtina nabízí pro udržování míru složený výraz tvořící jedno slovo, které v mé absolventské práci dále budu využívat.

Na zavedení peacekeepingu dohlížel generální tajemník OSN Dag Hammarskjöld, který v peacekeepingu viděl velký potenciál a považoval jej za velkou a důležitou roli pro OSN (Findlay 2002). První taková mise s názvem UNEF I trvala od roku 1956 do roku 1967 na Sinajském poloostrově. Mise UNEF I následně posloužila jako precedent pro všechny nadcházející peacekeepingové mise a ustanovila několik základních principů mírových misí (Ramsbotham 1999).

Peacekeeping není přímo zakotven v Chartě OSN, ale jeho právní základ lze nalézt v kapitolách VI a VII. Šestá kapitola popisuje možnosti řešení sporů, které si Rada bezpečnosti může osvojit k ukončení konfliktu a znovunastolení míru. Mezi tyto možnosti patří mediace, arbitráž nebo vyjednávání. Kapitola VII Charty OSN dává Radě bezpečnosti možnost prosadit rozhodnutí, jež mohou zahrnovat i ozbrojené síly, pokud je jich zapotřebí (Ramsbotham 1999). Protože není peacekeeping v Chartě přímo definován, popsal jej Dag Hammarskjöld v tzv. kapitole “šest a půl“.

V roce 1992 bylo formálně zřízeno oddělení sekretariátu OSN věnující se mírovým operacím a zaměstnávajícím více než sto dvacet tisíc osob ze sto osmnácti přispívajících zemí právě do misí OSN (United Nations 2012). Konkrétní mírové operace jsou schvalovány prostřednictvím rezolucí Rady bezpečnosti OSN. Generální tajemník OSN vydává prohlášení, v němž analyzuje situaci v postižené oblasti a podává doporučení k dalšímu postupu. V reakci na to pak Rada bezpečnosti vyjednává mandáty.

1.1 Definice peacekeepingu

„Mírové mise OSN jsou zásadním nástrojem mezinárodního společenství k prosazování míru a bezpečnosti“ (United Nations nedatováno b). Samotná Organizace spojených národů popisuje mírové mise, někdy také nazývané jako „modré přilby“ jako akce, jež zahrnují vojenský personál bez použití síly ve službách OSN za účelem udržet nebo obnovit mezinárodní mír a bezpečnost v oblasti postižené konfliktem (Ramsbotham 1999). Slovníky peacekeeping jednoduše popisují jako mezinárodní vymáhání a dohled nad příměřím mezi nepřátelskými státy či komunitami.

V dnešní době podle OSN (United Nations 2012) pomáhá po celém světě přes sto dvacet tisíc lidí nastolit postiženým zemím dlouhodobý mír. Mezi konkrétní činnosti mírových misí OSN patří ochrana civilistů, předcházení konfliktům, budování právního státu a bezpečnostních institucí, prosazování lidských práv nebo podpora genderové rovnosti. Ochrana civilistů se stala klíčovou po misích UNAMIR ve Rwandě a UNPROFOR v bývalé Jugoslávii, kde se právě obyvatelé těchto zemí stali terčem útoků. Většina misí má také svůj speciální tým zaměřující se na lidská práva a jeho úkolem je přispívat k ochraně a prosazování lidských práv pomocí krátkodobých i dlouhodobých opatření, zmocnit obyvatelstvo k prosazování a uplatňování svých lidských práv a umožnit státu a státním institucím prosazovat právní stát a plnit závazky v dohlížení na lidská práva. Konfliktům chtějí mírové mise předcházet, aby se zamezilo lidskému

utrpení a vznikla stabilní a prosperující společnost. Peacekeepeři často operují v nestabilních oblastech s konflikty, kde pomáhají posilovat národní i subnárodní instituce a poskytují poradenství při řešení problémů jako je diskriminace, marginalizace a nerovnosti. Další skupiny mírových sil pracují na posílení sociálních a občanských podmínek nezbytných pro mír. Každá mise má v terénu svou podporu, která dohlíží na dodávání vody, paliva, lékařské služby, zajišťování lidských zdrojů, pozemní i vzdušný transport, ubytování, komunikační technologie, plánování a strategie nebo risk management.

1.2 Základní principy peacekeepingu

V minulosti se ve světě objevovala četná množství misí s různými charakteristikami. V poslední době se však nejvíce využívají mise k zachování a budování podmínek nezbytných pro udržitelný mír v oblastech, kde již existuje příměří a kde strany konfliktu souhlasily s rozmístěním mírových jednotek. Nicméně mír je, stejně jako válka, zdlouhavým procesem. Mírové mise jsou definovány jako nástroj pro získání a udržování míru a bezpečnosti, řídicí se několika základními principy, které jsou nezbytné pro provádění mandátu mise (United Nation 2012). Tyto hlavní zásady a cíle mírových misí OSN popisuje dokument United Nations peacekeeping operations: Principles and guidelines, někdy také nazývaný jako Capstoneova doktrína.

V kapitole číslo 3 tohoto dokumentu s názvem The Basic Principles of United Nations peacekeeping (United Nations 2008) popisuje tři zásadní principy pro peacekeeping. Těmito principy jsou souhlas stran, nestrannost a nepoužití síly s výjimkou sebeobrany a obrany mandátu. Tyto zásady jsou navzájem provázány a poskytují jakýsi návod, jak se řídit během provádění mírových operací OSN, přičemž každá z těchto položek má svůj specifický význam a je důležité, aby byl pochopen.

Prvním principem je souhlas stran, který je klíčovým pro to, aby mohla být mise rozmístěna v postižené oblasti a poskytuje misi svobodu jednání. K souhlasu stran dochází na národní politické úrovni a v důsledku toho místní komunity přímo nemusí souhlasit s přítomností mírových jednotek. Proto se následně účastníci mise spojují s místními úřady a vedoucími komunit, aby navázali komunikaci a měli tak lepší podmínky pro vykonávání svého mandátu (United Nations 2012). Pokud k souhlasu nedojde, hrozí, že se mírové síly stanou jednou ze stran konfliktu a budou nuceny se odchýlit od svého vlastního cíle, tedy od udržování míru. Také se může stát, že je souhlas například pod nátlakem jiného státu zrušen, nebo se strana, jež dala souhlas, může různě pokoušet omezovat kompetence mírových sil (United Nations 2008). Nutno říci, že tento princip se vzhledem k různým typům misí v minulosti proměňoval. O proměně souhlasu stran v různých generacích peacekeepingu píše v kapitole 1.3 Typologie mírových misí.

Nestrannost v tomto případě neznamená, že by účastníci mise měli být apolitičtí nebo neutrální, ale spíše to, aby se všemi stranami bylo zacházeno stejně a aby byly dodržovány určité normy (United Nations 2012). Nestrannost je zásadní v udržení důvěryhodnosti v očích hostitelské komunity a pro zajištění souhlasu stran. Mírová operace v konfliktu hraje rozhodčího, který by měl trestat přestupky participujících stran.

Poslední ze základních principů limituje užití ozbrojené síly na sebeobranu. Tento princip je jakousi symbolickou bariérou, která jestliže se prolomí, způsobí značný problém v průběhu operace a v nejhorším případě by se užití ozbrojené síly mohlo stát nelimitovaným (Bash 1994). V prostředí, kde mírové mise operují, se často nacházejí milice či zločinecké gangy, které se snaží podkopávat mírový proces, nebo jsou hrozbou pro civilní obyvatelstvo. Pro takové případy udělila OSN mírovým jednotkám oprávnění k použití všech nezbytných prostředků k odvrácení násilí (United Nations 2008). Díky aktivnímu použití síly na obranu se tak podařilo vytvořit bezpečnější prostředí k budování míru v zemích, kde jsou jednotky nasazeny.

Kromě těchto základních principů můžeme zmínit ještě legitimnost, neboli zákonnost, což znamená, že mandát mise musí být schválen Radou bezpečnosti, která na její fungování dohlíží a nese za ni zodpovědnost. Další položkou je důvěryhodnost, která je odrazem víry mezinárodní a místní komunity ve schopnost mise dosáhnout svého cíle (United Nations 2008). Je to schopnost mise splňovat očekávání. Dále je to míra zapojení domácích aktérů do stanovování priorit, rozhodování, vytváření a provádění klíčových činností a procesů. Mírové mise mohou pomoci podpořit diskusi o klíčových tématech mezi zúčastněnými stranami prostřednictvím poskytnutí platformy pro místní obyvatelstvo, nebo usnadněním konzultačních procesů (United Nations 2012). Brooks L. Bash (1994) ve své publikaci o peacekeepingu do principů ještě zahrnuje efektivní vojenskou podporu, rovnováhu sil, jasný a dosažitelný mandát a centralizované velení.

1.3 Typologie peacekeepingových misí

Mírové mise OSN je obecný a souhrnný název pro všechny typy misí. Ty se však dělí na několik druhů. Rozlišujeme tři základní generace misí, přičemž každá z nich má jiné úkoly, jiný cíl a jiné vybavení. Zároveň se mírové mise neustále proměňují. Klíčovými dokumenty hovořícími o proměně misí, jsou Agenda pro mír a tzv. Brahimiho zpráva. Agenda pro mír byla vydána 17. června 1992, tedy po skončení studené války a zabývá se především způsoby, jak zlepšit schopnost organizace usilovat o mír a udržet jej. Dalším dokumentem je Brahimiho zpráva z roku 2000, která je komplexní revizí mírových operací OSN.

1.3.1 První generace peacekeepingových misí

První generaci peacekeepingových misí předcházely tzv mise pozorovatelské. Mezi ty nejznámější se řadí mise UNMOGIP z roku 1949 v Indii a Pákistánu,

jejímž úkolem bylo dohlížet na dodržování příměří mezi nepřátelskými zeměmi ve sporu o suverenitu státu Džammú a Kašmír. První vzorová peacekeepingová mise Organizace spojených národů však byla vytvořena Valným shromážděním OSN v roce 1956, aby dohlížela na spory vyplývající ze znárodnění Suezského průplavu. V rámci mise UNEF I bylo na Suezský průplav a do oblasti Sinajského poloostrova vysláno šest tisíc vojáků. Vojska měla dohlížet na stažení francouzských, britských a izraelských jednotek z egyptského území a sloužit jako nárazník mezi egyptskými a izraelskými silami (Solà-Martín, Woodhouse nedatováno). Tím začala první generace peacekeepingových misí.

Pro tuto misi bylo generálním tajemníkem Dagem Hammarskjöldem a kanadským diplomatem Lesterem Pearsonem stanoveno pět základních principů. Souhlas sporných stran se zřízením mise, použití síly pouze v sebeobraně, dobrovolná povaha kontingentů z neutrálních a malých zemí, nestrannost mise a denní monitorování peacekeepingové mise generálním tajemníkem OSN. Mise zahrnovala vojenské jednotky z několika zemí a sloužila pod dohledem Rady bezpečnosti OSN (Solà-Martín, Woodhouse nedatováno).

Mírové operace první generace, někdy také nazývané jako tradiční peacekeeping, byly používány především během studené války a zasahovaly na Blízkém východě, v Africe a ve sporech pramenících z dekolonizace v Asii. Základními funkcemi mírových operací první generace, před rokem 1988, byly pozorování a dohled nad ukončením nepřátelství a pozic válečných sil v konfliktu. Jejich jednotky byly podle autorek Karen Mingst a Cecelie Lynch (nedatováno) lehce ozbrojené a pocházely z neutrálních zemí, jako v té době byla Kanada, Švédsko, Norsko, Finsko nebo Irsko. Sílu měly povoleno používat pouze v sebeobraně. Jednotky působily jako nárazníková zóna mezi zneprátenými stranami, hlídaly hranice, pomáhaly demilitarizaci postižených oblastí, vytvářely prostředí pro jednání nebo mediaci (Kenkel 2013). Některé z misí působily pasivně a bylo v zájmu OSN, aby přišla reforma a vznikla druhá generace peacekeepingových misí.

1.3.2 Druhá generace peacekeepingových misí

Druhá generace peacekeepingových misí vznikla po skončení studené války. Důvodem byla reforma první generace. Bylo potřeba lépe reagovat na situace v zemích, kde se rozpadl vnitřní řád a obyvatelstvo tak trpělo, a také k dosažení dalších politických a sociálních cílů. V roce 1992 napsal generální tajemník OSN Boutros Boutros-Ghali na žádost tzv. Agendu pro mír. Agenda pro mír představuje jakousi analýzu a doporučení, jak posílit mírové činnosti OSN a jak reagovat na konflikty ve světě po studené válce.

Boutros-Ghali (1992) v Agendě pro mír rozděluje mírové aktivity na preventivní diplomacii (*preventive diplomacy*), *peacemaking*, jehož cílem je přivést nepřátelské strany k dohodě, *peace-keeping*, neboli udržování míru a pokonfliktní *peace-building*, opatření k identifikaci a podpoře struktur, které budou mít tendenci posilovat a upevňovat mír, aby se zabránilo opětovnému konfliktu. Podle něj tyto čtyři oblasti dohromady dokáží zajistit mír v duchu Charty OSN.

Rozdílů mezi první a druhou generací peacekeepingových misí je hned několik. Druhá generace, na rozdíl od té první, využívá civilní personál a odborníky na různé oblasti. Vojáci u některých misí druhé generace jsou oprávněni použít sílu z jiných důvodů, než je sebeobrana (Mingst, Lynch nedatováno). Míse druhé generace intervenují v průběhu konfliktu, zatímco tradiční peacekeeping byl rozmístřován do oblastí až po jeho ukončení. Jinými slovy začal být mír více prosazován. Cíle druhé generace také zahrnují prevenci konfliktů, ochranu a podporu lidských práv, zajištění průběhu demokratických voleb, pomoc uprchlíkům, vojenskou asistenci v občanské struktuře v rozpadlých státech, nebo jejich obnovu (Kaya 2015). Mírové operace druhé generace také převzaly roli poskytování humanitární pomoci. Jejich úkolem bylo ochraňovat humanitární konvoje, humanitární pracovníky, poskytovat samotnou humanitární pomoc, zřizování, podporu a ochranu bezpečných oblastí, pomoc při repatriaci uprchlíků, dohled nad pohybem uprchlíků a poskytování logistické podpory humanitárním

projektům včetně dopravy, technické podpory a lékařské pomoci (Solà-Martín, Woodhouse nedatováno).

Mise druhé generace se liší od těch prvních také v pohledu na tři základní principy, které stěží dodržují. Souhlas všech zainteresovaných stran se stal během intervencí v probíhajících konfliktech extrémně složitým. Stejně tak byla odsunuta zásada nestrannosti. Stalo se nemožným zajistit rovnováhu při provádění mandátu, aniž by se mírové jednotky nepostavily na jednu ze stran. Tradiční peacekeeping přímo nezasahuje do politického procesu ukončení konfliktu, což je jeden z důvodů, proč tyto mise mohou trvat i několik desítek let. Na rozdíl od toho se mise druhé generace snaží zapojit do politického procesu, přispívají k posílení dialogu mezi zneprátelenými stranami. Změna nastala také ve vedení misí. Tradiční peacekeepingové mise fungovaly pod dohledem OSN, zatímco operace druhé generace byly vedeny jedním konkrétním státem (Kaya 2015). Příkladem je mise v Somálsku, kterou vedly Spojené státy nebo mise ve Rwandě řízená Francií.

1.3.3 Třetí generace peacekeepingových misí

Deset let po zahájení prvních mírových operací druhé generace byly nedostatky tohoto typu intervence zdůrazněny selháním operací v Somálsku, Rwandě nebo Bosně. Ve Rwandě bylo mezi dubnem a červencem roku 1994 zavražděno přibližně osm set tisíc lidí, přičemž rwandská genocida byla popsána jako nejodpornější zločin 20. století (Solà-Martín, Woodhouse nedatováno). Jeden z nejdůkladnějších a nejpřesvědčivějších popisů situace ve Rwandě vydal ve své knize *Shake hands with the devil* kanadský generální poručík a velitel sil mírové mise UNAMIR Roméo Dallaire. Tyto neúspěchy misí druhé generace začaly vyžadovat reformu organizace. Byly zjištěny problémy při přípravě sil, jejich shromažďování a rozmisťování a provozní problémy. Mise byly koordinovány z kanceláří OSN v New Yorku a postrádaly odpovídající pozemní podporu.

Logistické a koordinační problémy byly značné zejména v operacích s účastníky z více zemí. Výše popsaným problémům čelí třetí generace mírových misí.

Na konci devadesátých let bylo provedeno přezkoumání mírových misí OSN a jako výsledek byla v roce 2000 vydána Zpráva komise pro mírové operace, neformálně Brahimiho zpráva. Ta nastínila potřebu posílení schopnosti OSN provádět širokou škálu misí. Mezi doporučeními se objevilo například, že by OSN měla udržovat pět tisíc vojáků, kteří by byli připraveni k rozmístění za 30 až 90 dní, nebo aby OSN zaměstnávalo vyškolené vojenské profesionály schopné používat pokročilé informační technologie a plánovat operace s týmem OSN, včetně odborníků na politiku, rozvoj a lidská práva (Mingst, Lynch nedatováno). Předsedou zasedání, jenž rozhodovalo o reformě, byl alžírský diplomat Lakhdar Brahimi, proto Brahimiho zpráva. Brahimiho pověřil vedením jednání generální tajemník OSN Kofi A. Annan.

Klíčovými doporučeními pro vojenský personál bylo například to, že by jednotky měly být připraveny v rámci systému OSN k efektivnímu nasazení 30 dnů od přijetí rezoluce Rady bezpečnosti, která stanoví tradiční operaci na udržování míru a do 90 dnů pro komplexní operace na udržování míru. Členské státy byly v Brahimiho zprávě (General Assembly Security Council 2000) vyzvány aby zřídily národní skupinu civilních policistů, jež by byla připravena k okamžitému nasazení do mírových operací OSN. Sekretariát OSN by měl vytvořit globální logistickou podpůrnou strategii, která umožní rychlé a efektivní rozmístění misí. Zpráva také doporučila výrazné navýšení zdrojů na podporu velitelství mírových operací. Kancelář vojenského poradce by měla být restrukturalizována, aby lépe odpovídala struktuře vojenského polního velitelství v mírových operacích OSN. Brahimiho zpráva je zásadním dokumentem pro pochopení povahy a fungování moderních mírových operací.

Mírové operace třetí generace, nebo také operace zaměřené na podporu míru, jsou charakteristické zvýšeným povolením použít sílu k dosažení cíle mandátu. Organizace také stále častěji začala využívat humanitární důvody jako podnět

k intervenci (Kenkel 2013). Jedním z cílů bylo zabránit rozmístění ozbrojených sil bez odpovídajícího výcviku, nebo podpory v oblastech ozbrojených konfliktů. Tyto operace měly být schopné provádět silnější akce s cílem účinně chránit civilní obyvatelstvo a nabídnout bezpečnost mírovým silám a pracovníkům OSN. Mírové mise musely mít flexibilitu, sílu a vojenskou schopnost jednat v celé řadě situací a jednat s aktéry, kteří se pokoušejí diskreditovat mírový proces násilím a zastrašováním, nebo kteří ohrožují místní obyvatelstvo a personál mezinárodní organizace. Armáda musí být robustní, ale zároveň potřebuje být nějakým způsobem limitovaná. Je důležité, aby byl vytvořen bezpečný prostor, v němž mohou civilní a humanitární organizace pracovat na dosažení míru. Na rozdíl od tradičních mírových operací nevyžadují souhlas válčících frakcí. Jejich mandát navíc zahrnuje opatření k vynucení míru (Solà-Martín, Woodhouse nedatováno).

2 Definice střední mocnosti

Pojmem střední mocnost se v mezinárodních vztazích označuje ten stát, který má na světovou scénu menší vliv než velmoc. Slovo „střední“ označuje mezinárodní vliv země. Střední mocnosti mají mírný vliv na mezinárodní události, které ovlivňují například prostřednictvím morálního vedení, udržování míru, nebo mediací konfliktů (Holmes 2017). Střední mocnosti nejsou ani velké, ani malé, pokud jde o mezinárodní moc, kapacitu a vliv. Projevují sklon podporovat soudržnost a stabilitu v mezinárodním systému (Jordaan 2003). Mezi tradiční střední mocnosti lze zařadit Austrálii, Kanadu, Norsko, nebo Švédsko.

Podle autora Meltema Baça (nedatováno) existují dva způsoby, kterými lze střední mocnost definovat. První způsob je založen na síle státu, jeho schopnostech a geostrategické pozici. Druhým způsobem, jak rozpoznat střední mocnosti, je podle schopnosti vést. Střední mocnosti jsou vnímány jako liberální, orientované k demokracii. Ve své zahraniční politice střední mocnosti upřednostňují formování koalic před jednostranným rozhodováním.

U středních mocností je právě zahraniční politika velmi specifická. Podle Eduarda Jordana (2003) však není určována pozicí střední mocnosti ve světovém systému. Obecně mají podle Jordana střední mocnosti sklon hledat mnohostranná řešení mezinárodních problémů, být zastánci kompromisů a součástí řešení mezinárodních problémů. Právě i díky peacekeepingovým misím OSN mohou střední mocnosti tuto politiku naplnit. Zastávají roli aktivisty, zasahují do globálních otázek, zaměřují se na snižování konfliktů ve světovém systému pomocí podobně smýšlejících států, tedy států s podobnými zájmy či zahraniční politikou, aby tak dosáhly kompromisu. Střední mocnosti se často snaží předcházet konfliktům, omezit je a vyřešit konflikt mezi nepřátelými stranami.

Jordaan (2003) dále ve svém textu zmiňuje, že zahraniční politika střední mocnosti zdánlivě postrádá chování, které by vedlo k okamžitým ziskům země.

To vede k tomu, že jsou střední mocnosti ve světě vnímány jako dobří mezinárodní občané. Mají kapacitu, schopnosti a jsou ochotny reagovat na krize a konflikty ve světě. Za nástroj zajištění svých zájmů považují střední mocnosti mezinárodní právo. Nemají takovou moc, aby dělaly velké změny ve světovém pořádku, a proto jsou pro ně ideální multilaterální dohody.

3 Kanada v mírových misích OSN

3.1 Témata kanadské zahraniční politiky

Zahraniční politika Kanady vždy fungovala v souladu s americkou a evropskou. To značí především členství v mezinárodních organizacích, jako je OSN nebo NATO. Zároveň Kanada v první i druhé světové válce stála na straně Spojenců, hájila názory Západního bloku během studené války a přijímala vojenské, diplomatické i finanční závazky, vedoucí ke světové stabilitě a spravedlnosti. Tvůrci kanadské zahraniční politiky dbali na to, aby Kanada hrála roli klidného, smířlivého a přátelského národa. Preferovali opatrné pragmatické jednání a vyhýbali se příliš kontroverzním a agresivním tématům (Canada guide nedatováno). Šlo o to, aby Kanada dodržovala své principy, jako jsou demokracie, svoboda, dodržování zákonů, ochrana zájmů země a bezpečnost. V současné době se Kanada ve své zahraniční politice zaměřuje na pět základních témat. Jsou jimi nezávislost, globální aliance, anti-autoritářství, peacekeeping, a v neposlední řadě ekonomické zájmy země (Canada Guide nedatováno).

Nezávislost souvisí s tím, že do roku 1931 neexistovala zahraniční politika Kanady jako britské kolonie. Právě v roce 1931 Spojené království schválilo Westminsterský statut, který dal jeho koloniím právo rozhodovat se o svých vlastních volbách v zahraniční politice (Scott 1939). Nezávislost se projevila například v době suezské krize, kdy jednotky Británie, Francie a Izraele napadly Egypt. Kanada jako britská kolonie následovala svou zahraniční politiku, nikoliv politiku Velké Británie, a zůstala neutrální. Zachovala pravidlo nevyužití vojenské síly v zahraniční politice.

Jednou z nejuznávanějších kvalit Kanady v očích zahraničí je aktivní účast v některých mezinárodních organizacích. Kanada byla zakládajícím členem Organizace spojených národů (OSN), dále je členem vojenské a politické aliance předních západních mocností, Severoatlantické aliance (NATO), Mezinárodního

měnového fondu (MMF) nebo Světové obchodní organizace (WTO) (Government of Canada 2020 a). Od konce druhé světové války, kdy Kanadané pomohli svrhnout fašistické Německo a císařské Japonsko, se v zahraniční politice udržuje myšlenka, že by měl být kladen důraz na vymýcení autoritářství, totalitarismu, imperialismu a terorismu. Proto byla Kanada zapojena do konfliktů jako byla korejská válka, válka v Perském zálivu nebo válka v Afghánistánu (Canada guide nedatováno).

Posledním, ale neméně důležitým aspektem kanadské zahraniční politiky je udržování míru a peacekeepingové mise Organizace spojených národů. Kanadán Lester Pearson vedl vůbec první peacekeepingovou misi v důsledku suezské krize v roce 1956 a právě díky němu jsou mírové mise OSN důležitou součástí kanadské státní identity i zahraniční politiky (Granatstein 2019).

Kanadská aktivita na poli peacekeepingu začala v roce 1956, když tři nejbližší spojenci Kanady, tj. Francie, Velká Británie a Izrael, vstoupili do konfliktu proti Egyptu kvůli kontroverznímu znárodnění Suezského průplavu. Kanadský ministr zahraničí a budoucí předseda vlády Lester Pearson v té době stanul v čele vytvoření pohotovostní síly OSN, sestávající z vojsk několika nezainteresovaných zemí. V následujících desetiletích sloužili kanadští vojáci pod vedením Spojených států v několika dalších mírových misích inspirovaných zkušeností ze suezské krize. Zasažovali v Kongu (1960–1964), Sýrii (1974–2014) nebo na Kypru (1964–současnost). Mírové operace se pro Kanadany staly atraktivním způsobem, jak se aktivně zapojit do zahraničních záležitostí a zároveň si zachovat reputaci země nezávislé na světových mocnostech. Celkem se Kanadané zúčastnili třiceti sedmi peacekeepingových operací. Zlom nastal v 90. letech, po neúspěšných operacích ve Rwandě (1993–1994), Somálsku (1992–1995) a Íráku (1991–2003) (Canada guide nedatováno). Od té doby se Kanada zapojovala do menšího množství mírových misí OSN. Důvodem bylo několik selhání Kanadánů v těchto misích. Kanadané přivodili špatnou reputaci jak sobě, tak mezinárodnímu udržování míru. Ve Rwandě mírové síly pod vedením Roméa Dallaira nedokázaly zastavit genocidu Tutsiů. Somálská mise

byla poznamenána mučením somálského mladého muže dvěma kanadskými příslušníky mírových sil. Během mise UNPROFOR v Chorvatsku a Bosně byli kanadští vojáci drženi Srby jako rukojmí, aby sloužili jako štít před bombardováním NATO (Pocuch 2019). Neúspěchy misí ve Rwandě a Somálsku byly důvodem revize druhé generace peacekeepingových misí a vzniku generace třetí.

V důsledku toho, že Lester Pearson vedl misi k suezské krizi, považuje mnoho Kanadčanů mírové mise za součást identity země. Od roku 1990 je však podle J. I. Granatsteina (2019) pověst Kanady jako mírového státu ovlivněna skandálem a selháním v některých zámořských misích, jako byla ta ve Rwandě v letech 1993–1994 nebo v Somálsku v letech 1992–1995. Ačkoliv se příspěvek Kanady na mírových operacích od té doby snížil, Kanadčané nadále v zámoří slouží, podílí se na mírových operacích OSN i NATO a na operacích MFO (*Multinational Force & Observers* neboli Nadnárodní ozbrojené síly a pozorovatelé).

3.2 Dokumenty vytvořené Kanadou v souvislosti s peacekeepingem

Přestože je Kanada jednou z neaktivnějších zemí na poli mírových operací OSN, její doktrína o udržování míru, neboli zásady, jimiž se daný stát při peacekeepingu řídí, v podstatě až do 90. let 20. století téměř neexistovala. Tento nedostatek byl částečně vyřešen zřízením Mezinárodního mírového výcvikového střediska, které poskytlo užitečnou diskuzi o využití síly prostřednictvím seminářů, konferencí a vydáním několika studií (Findlay 2002). Středisko se však nesoustředilo na učení vojáků doktrinálními principům a inovacím.

Až v roce 1995 Kanada vytvořila komplexní doktrinální příručku. Doktrína reagovala na neúspěchy v mírových misích z minulosti a stanovila vhodné použití síly v případech sebeobrany. Velká část kanadských teorií, popsaných v doktríně, byla odvozena ze zkušeností jejích vojáků v Chorvatsku a Bosně.

Kanaďané v dokumentu zastávají názor, že použití síly, pokud je odůvodněné a úměrné provokaci, přispívá k důvěryhodnosti jednotek (Maloney 1996).

Kanada byla vůbec první zemí na světě, která vyvinula vojenskou doktrínu pro své ozbrojené síly v reakci na dětské vojáky v ozbrojeném konfliktu (Government of Canada 2017) . Schválila zásady s názvem Kigali o ochraně civilistů (High-Level International Conference on the Protection of Civilians 2015), které jsou souborem osmnácti závazků ke zlepšení ochrany civilního obyvatelstva při mírových operacích. Tyto zásady schválilo dalších třicet devět zemí.

V dnešní době má Kanada tzv. Mírový a stabilizační operační program (PSOP), jenž je hlavní platformou kanadské vlády pro předcházení konfliktům, stabilizaci a budování míru v nestabilních a konfliktních státech. Umožňuje Kanadě podniknout rychlé a koordinované kroky k předcházení a reagovat na vznikající a probíhající případy násilných konfliktů a nestability státu (Government of Canada 2020 b). Jedním z cílů PSOP je to, aby zahraniční politika Kanady vedla k účasti Kanady na mírových operacích se zaměřením na posílení spolupráce s OSN.

3.3 Zapojení Kanady a její příspěvky do mírových misí OSN

Dle oficiálních dat (Providing for peacekeeping nedatováno) se Kanada posunula v žebříčku přispěvatelů uniformovaným personálem do mírových misí OSN, a to z prvního místa na sedmdesáté první. Na prvním místě v počtu kanadského personálu v mírových misích OSN byla Kanada v období studené války, tedy od roku 1947. Na sedmdesátém prvním místě se ocitla v roce 2017. V březnu roku 1992 měla Kanada v operacích 1 043 zaměstnanců, což bylo několikanásobně víc, než měla kterákoliv jiná země. V roce 2017 už to bylo jen 68 zaměstnanců, což je nejméně od roku 1990. Pokles personálu od roku 1990 do roku 2017 ukazuje příloha číslo 1.

Zvrat přišel v roce 2016, kdy vláda Justina Trudeaua v srpnu 2016 oznámila, že poskytne až 600 vojáků a 150 policistů. Vláda také představila nový mírový a stabilizační operační program PSOP (Government of Canada nedatováno b).

Navzdory ubývajícím zaměstnancům zainteresovaných do misí OSN se Kanada stále řadí mezi deset nejlepších finančních přispěvatelů. Finanční příspěvky však nejsou na dobrovolné bázi. Dle článku 17 Charty OSN (1993) je každý členský stát povinen přispívat určitým podílem na udržování míru.

Rozhodnutí nasadit personál do misí Organizace spojených národů náleží výkonné moci kanadské vlády, to znamená premiérovi a jeho kabinetu ministrů. Parlamentní schválení naopak není potřeba, nicméně se vláda obvykle zavazuje parlament informovat, a to například prostřednictvím debat ve sněmovně (Parliament of Canada 2017). Vedoucí roli v rozhodovacím procesu o tom, zda Kanada zvýší míru podpory mírovým operacím OSN, hrají ministři obrany a zahraničních věcí a jejich ministerstva (Young 2019). Ministr obrany dokonce provedl v srpnu roku 2016 vyšetřovací misi v pěti afrických zemích, aby informoval parlament o zapojení Kanady do podpory mírových operací OSN. Žádost o vyslání kanadského personálu zasílá DPKO (Department of peacekeeping operations). Poté je žádost posouzena vojenskými a policejními poradci, kteří podají doporučení ministerstvu zahraničních věcí.

Kanada přispívá do mírových misí OSN z několika důvodů, z politického, bezpečnostního a normativního. Politické zdůvodnění je takové, že příspěvky Kanady do peacekeepingových misí jsou součástí závazku k zachování globálního míru a bezpečnosti. Veřejné mínění má navíc tendenci kanadské příspěvky podporovat. Průzkum v říjnu roku 2016 zjistil, že 80% Kanadčanů podporuje aktivní přispívání jejich země do mírových misí, přičemž 70% z nich je pro aktivní nasazení jednotek do konfliktních zón (McPhedran 2016). Kanadská vláda vytvořila své příspěvky k mírovým operacím OSN jako součást snahy reagovat na složité a vzájemně propojené násilné konflikty a přispívat k regionální a mezinárodní bezpečnosti a stabilitě. Normativní důvod je

nejsilnějším a nejčastějším argumentem, jenž odůvodňuje příspěvky do misí. Je spojen s dlouhodobou tradicí propojení Kanady s mírovými operacemi OSN a zavedením národní identity Kanady jako světového mírotvorce. Kanadčané se velmi často odkazují na dědictví, které jim zanechal předseda vlády Lester B. Pearson (Justin Trudeau, Prime Minister of Canada 2016). Kanada je jako střední mocnost zvyklá aktivně se podílet na práci, která směřuje k vytvoření bezpečnějšího světa, kde se konflikty řeší mírovým způsobem a kde fungují určitá pravidla a zákony. Proto se Kanada podílí na akcích, jež bojují proti terorismu, řeší postavení žen v konfliktních situacích, prostřednictvím kanadských zákonů a spoluprací s mezinárodními agenturami a partnery brání šíření chemických, biologických i jaderných zbraní. Bojuje proti nelegálnímu obchodu s drogami a proti pašování lidí a praní peněz s cílem zabránit mezinárodnímu organizovanému zločinu. Kanada také usiluje o stabilizaci nestabilních států (*fragile states*), a to i prostřednictvím udržování míru. Aby těchto cílů mohla kanadská vláda dosáhnout, podporuje rozvoj kanadské mezinárodní bezpečnostní politiky. Vychází při tom z odborných znalostí akademiků i kanadských i zahraničních think-thanků (Government of Canada 2020 c).

I v případě Kanady se mohou vyskytnout překážky v přispívání do peacekeepingových misí. Jedním z nich je například fakt, že Kanada upřednostňuje kontinentální bezpečnostní závazky prostřednictvím NATO před mírovými operacemi OSN. NATO je totiž hlavním přispěvatelem k mezinárodnímu míru a bezpečnosti a tvoří základní kámen pro kanadskou bezpečnostní a obrannou politiku (Government of Canada 2019). Kanadské veřejné mínění příspěvky do mírových misí maximálně podporuje, avšak nedokáže donutit kanadskou vládu, aby tak skutečně jednala. Odpor ve vojenských a policejních jednotkách může způsobit problém během příliš riskantních akcí, neboť ochrana kanadských sil a snížení rizik katastrofy jsou prvořadým zájmem (Berthiaume 2016). V souvislosti s překážkami je zajímavá zpráva z února roku 2016 s názvem *Unprepared for Peace? The Decline of*

Canadian Peacekeeping Training (and What to Do About It) (Dorn, Libben 2016), jež uvádí, že Kanada je v současné době daleko za ostatními národy, pokud jde o připravenost podporovat OSN a připravenost na moderní mírové operace. Za významný faktor je v tomto ohledu uvedeno uzavření výcvikového střediska Pearson Peacekeeping v roce 2013 a debaty o jeho oživení, nebo vytvoření střediska nového. Podle autorů totiž moderní mírové operace vyžadují důkladné školení a vzdělávání o postupech OSN.

Kanada disponuje množstvím techniky k využití v mírových operacích OSN. Prostřednictvím strategické flotily letadel Hercules CC-117 Globemaster III a CC-130J může poskytovat strategické a taktické letecké přepravy. Vlastní také 18 hlídkových letadel dlouhého doletu, jež byly použity například během operací CAF v Afghánistánu, Lybii, Iráku a Sýrii (Royal Canadian Air Force 2016). Tato letadla mohou posloužit zpravodajským službám, nebo ke sledování a průzkumu oblasti. Kanadské ozbrojené síly CAF mají k dispozici řadu technických jednotek, jež mohou být pro mírové operace OSN prospěšné, pokud jde o výstavbu základen, nebo výstavbu či opravu infrastruktury v postižené oblasti. Kanada vlastní také flotilu vrtulníků používaných k přepravě personálu. Mezi výhody kanadských sil patří i to, že Kanada může nasadit jak anglicky, tak francouzsky mluvící personál (Providing for peacekeeping 2017). Pro OSN je to přínosem, jelikož velká část mírových misí je rozmístěna právě ve frankofonním prostředí.

V současné době má Kanada své policisty, experty a štábní důstojníky v šesti probíhajících misích. Prvních nich je mise MINUSMA v Mali (United Nations Multidimensional Integrated Stabilization Mission in Mali), jež trvá od dubna roku 2013 a jejímž cílem je zajištění bezpečnosti a vytvoření podmínek pro další humanitární a politickou asistenci malijské vládě (United Nations Peacekeeping nedatováno a). Kanada vyslala na misi pět svých štábních důstojníků a čtrnáct policistů (United Nations 2020 a). V misi UNMISS v Jižním Súdánu (United Nations Mission in the Republic of South Sudan) vzniklé v červenci roku 2011 s cílem ochrany civilistů a budování trvalého míru (United Nations Peacekeeping

nedatováno b), má Kanada sedm štábních důstojníků a tři experty (United Nations 2020 a). Mise MONUSCO v Kongu (United Nations Organization Stabilization Mission in the Democratic Republic of the Congo) vznikla v červenci roku 2010 a Kanada do ní vyslala osm svých štábních důstojníků. Vůbec nejstarší mise vzniklá v roce 1948 na Blízkém východě s názvem UNTSO (United Nations Truce Supervision Organization), za účelem udržování míru po izraelské válce za nezávislost (United Nations Peacekeeping nedatováno c), má díky Kanadě o čtyři experty více (United Nations 2020 a). Mise BINUH na Haiti (United Nations Integrated Office in Haiti) je zvláštní politickou misí zřízenou Radou bezpečnosti OSN ve svém usnesení ze dne 25. června 2019. BINUH spolupracuje se státními institucemi, aby jim pomohla posílit politickou stabilitu a řádnou správu věcí veřejných, včetně právního státu. Dále pomáhá chránit a prosazovat lidská práva a vytvořit mírové a stabilní prostředí (United Nations Peacekeeping nedatováno d). V současnosti má na Kanada na Haiti tři policisty (United Nations 2020 a). Poslední probíhající misí do níž je Kanada zapojena je mise UNFICYP na Kypru (United Nations Peacekeeping Force in Cyprus). Mise trvá od roku 1964 a je v ní zapojen jeden kanadský štábní důstojník (United Nations 2020 a). Celkový počet kanadského personálu v probíhajících mírových misích OSN zobrazuje příloha číslo 2.

Tyto mírové mise měly dopad jak na zahraniční politiku Kanady, tak na jednotlivce, kteří v misi slouží a sloužili. Členové mírové mise BINUH museli své úkoly plnit v náročném prostředí, které je na Haiti extrémně vlhké a horké. I přesto Kanadané sloužící na Haiti věnovali svůj volný čas humanitární činnosti. Navštěvovali sirotčince a neoficiálně adoptovali 30 dětí bez domova (Veterans Affairs Canada 2019). Kanadští inženýři se také zasloužili o postavení školy na Haiti.

Někteří jednotlivci se z misí mohou vracet frustrovaní, jelikož jsou vysláni na poměrně krátkou dobu, a tak nevidí výsledky svého snažení. Proto byl v Kanadě založen program pro veterány, který informuje kanadské občany o obětech a

zásluhách kanadských veteránů, aby tak zachoval jejich odkaz pro budoucí generace (Veterans Affairs Canada 2019).

Účast na mírových misích s sebou pro jednotky nese také risk úmrtí. Příloha číslo 3 ukazuje počet zemřelých kanadských zaměstnanců v mírových misích OSN od roku 1948 (United Nations 2020 b). Celkem jich je 123, přičemž 53 z nich zemřelo během mise UNEF.

Kanada je střední mocností, závislá na mezinárodním obchodu, se zájmem o stabilní mezinárodní řád. Proto by se měla zajímat o posílení multilaterálního systému ve světě. Do roku 1995 se Kanada účastnila každé mírové mise OSN a ačkoliv se současná liberální vláda zavázala ke znovuzapojení Kanady do peacekeepingových misí, její příspěvky stále zůstávají minimální a do budoucna nejisté (WFMC 2016).

4 Austrálie v mírových misích OSN

4.1 Témata australské zahraniční politiky

Co se týče australské zahraniční politiky, veřejnost často nabývá dojmu, že je australské chování v oblasti zahraniční politiky ovlivňováno jinými státy. Austrálie má totiž závazky a vztahy s Čínou a Spojenými státy, od nichž získává především výhody a mohlo by se zdát, že je Austrálie ochotna těmto státům podřizovat i svou zahraniční politiku. Propojenost se Spojenými státy se projevuje v oblasti bezpečnosti (Carr nedatováno). Austrálie je na Spojené státy vázána v souvislosti se smlouvou ANZUS z roku 1951, do níž patří i Nový Zéland. ANZUS je nezávazná dohoda o kolektivní bezpečnosti, zavazuje státy k vojenské spolupráci a má výbor ministrů zahraničních věcí, kteří se mohou setkat za účelem konzultace. Austrálie je také velmi blízkým zpravodajským partnerem Spojených států a hrála významnou roli během světových válek na straně Spojenců. Dnes má Austrálie se Spojenými státy dohodu o volném obchodu z roku 2005.

Spojení s Čínou se projevuje především v ekonomických otázkách (Carr nedatováno). Australská ekonomika výrazně těžila ze silného vývozu do Číny. Dohoda o volném obchodu mezi Čínou a Austrálií vstoupila v platnost v roce 2015 (Congressional research service 2019). Čínská poptávka po australských produktech zahrnuje zemědělské produkty, potraviny, víno nebo suroviny jako je železná ruda.

Australská zahraniční politika je vnímána pod vlivem Spojených států amerických a Číny již od poloviny dvacátých let. V reakci na tuto mylnou představu však byla v roce 2017 vydána tzv. Bílá kniha o zahraniční politice (Foreign Policy White Paper), jež popisuje národní zájmy Austrálie a vládní priority australské angažovanosti na mezinárodním poli (Australian government 2017). Foreign Policy White Paper také stanovuje komplexní rámec pro posílení australské bezpečnosti a prosperity v konkurenčním světě.

O tento dokument se zasadil především předseda australské vlády Malcolm Turnbull, ministrině zahraničí Julie Bishop a ministr obchodu, turismu a investic Steven Ciobo. V první řadě dokument hovoří o australských hodnotách, které by se podle vlády měly odrážet v zahraniční politice. Je jimi například demokracie, která patří mezi nejstarší na světě. Australané si zakládají na svobodě projevu nebo náboženství, které jsou základem ekonomiky i občanského života a politické debaty. Struktura australské demokracie je tvořena zákony, svobodou, nezávislými institucemi a tržním hospodářstvím. Další hodnotou je soudržnost společenství. Austrálie je totiž jednou z nejúspěšnějších multikulturních společností na světě. Téměř polovina Australanů se narodila v zámoří, nebo měla ze zámoří alespoň jednoho rodiče. Australská vláda je odhodlána ve své zahraniční politice bránit právě tuto společnost a budovat a udržovat svobody. V neposlední řadě se mezi australské hodnoty řadí také flexibilní a konkurenceschopná ekonomika a otevřenost vůči světu. Austrálie si klade za cíl budování vlivu a prosazování zájmů v mezinárodním měřítku (Australian government 2017).

Austrálie je důležitým členem OSN a přispívá k jejím životně důležitým bezpečnostním, environmentálním a humanitárním snahám (Australian government 2017). V letech 1985–1986 se Austrálie snažila reformovat pracovní metody Rady bezpečnosti, aby lépe odrážely současné dění ve světě a byly dostupné pro malé a středně velké státy. Od té doby Austrálie aktivně rozvíjí své odborné znalosti v oblasti preventivní diplomacie, udržování míru a budování míru (United Nations Association of Australia nedatováno). Zasaduje se také o větší transparentnost. Austrálie mimo jiné přispívá OSN prostřednictvím finanční podpory peacekeepingu a programu rozvojové pomoci.

Kromě Organizace spojených národů je Austrálie jako jedna ze středních mocností členem dalších velkých mezinárodních uskupení. Je členem skupiny G20, skupiny největších ekonomik světa. Řadí se mezi členy Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD). V neposlední řadě je členem světové

obchodní organizace WTO, a to již od jejího založení v roce 1995 (Department of Foreign Affairs and Trade nedatováno a).

4.2 Dokumenty vytvořené Austrálií v souvislosti s peacekeepingem

Australské ozbrojené síly zpočátku odolávaly vytvoření doktríny pro mírové operace, a to ze dvou důvodů. Prvním z nich byl fakt, že australská vojska byla vycvičena konvenčně a vyzbrojena a vedena tak, že měla být schopna zahájit jakýkoliv typ operace, proto Australané neviděli důvod vytvářet speciální doktrínu pouze pro peacekeepingové operace OSN. Druhým důvodem byla obava, že pokud by byla vojska přímo vyškolená k udržování míru, nebyla by schopna zvládat svůj primární úkol, tedy vojenské operace na obranu Austrálie a jejích zájmů. Nakonec se dospělo k závěru, že bez doktríny dochází ke zmatku uvnitř australských sil i mezi nimi a dalšími stranami účastnicími se mírových operací (Findlay 2002). Bylo potřeba spolupracovat s celou řadou dalších hráčů.

Doktrína australských mírových operací byla vytvořena australským střediskem pro udržení míru ve Williamtownu v Novém Jižním Walesu. Od roku 1994 do roku 1996 se návrh rozrostl ze tří na čtyřicet stran (Findlay 2002). Australský ministr zahraničí Gareth Evans (1993) byl dokonce jedním z prvních vládních ministrů na světě, který vyjádřil rozdíl mezi třemi generacemi peacekeepingu a propagoval je.

V roce 2008 vydal australský senát zprávu o australském zapojení do peacekeepingu (Government of Australia 2008). V dokumentu členové stálého výboru pro zahraniční věci, obranu a obchod definují bezpečnostní zájmy Austrálie i zájmy zahraniční politiky. Kapitola číslo 5 s názvem Humanitární úvahy – odpovědnost chránit, se zabývá humanitárními intervencemi a odpovědností chránit a dodržovat mezinárodní doktrínu. Mimo to zpráva upřesňuje své kapacity, ať už jde o personál nebo vybavení. Popisuje výcvik pro peacekeepingové operace.

4.3 Zapojení Austrálie a její příspěvky do mírových misí OSN

Příspěvky Austrálie do peacekeepingových misí byly od 90. let 20. století pravidelné a Austrálie se do misí aktivně zapojovala. Jako zakládající člen OSN se řadí mezi tradiční přispěvatele. Zúčastnila se celkem šedesáti dvou mírových misí OSN i jiných bezpečnostních a mírových operací. Z toho 37 bylo peacekeepingových misí. V této tradici Austrálie pokračuje dodnes. Její mírotvorci slouží v Dozorčí organizaci OSN pro dodržování příměří (UNTSO), pro Nadnárodní síly a pozorovatele (MFO) a v misi UNMISS v Jižním Súdánu. Mezi australské úspěchy se řadí regionální mise na Šalamounových ostrovech, ve Východním Timoru a Bougainville nebo na Papui Nové Guiney. Australská diplomacie byla nápomocna při vyjednávání míru v Kambodži (Department of Foreign Affairs and Trade nedatováno b). Zároveň je Austrálie jedenáctým největším finančním přispěvatelem do mírových misí OSN.

Prostřednictvím Organizace spojených národů a jejích specializovaných agentur a regionálních komisí se Austrálie pevně zavázala k účinné globální spolupráci. Zapojení do mnohostranného systému je klíčovým pilířem australské zahraniční politiky. Austrálie zastává názor, že žijeme ve složitém, vzájemně propojeném světě, kde země samotné nedokážou čelit některým z výzev (Permanent Mission of Australia to the United Nations nedatováno).

Austrálie měla své zaměstnance v mírových misích pod OSN od roku 1947. V tomto roce byli Australané součástí první skupiny vojenských pozorovatelů OSN v Indonésii. Australané podle Australian War Memorial (2017) řídili celkem šest mírových operací. Generálporučík Robert Nimmo byl hlavním vojenským pozorovatelem na území Kašmíru od roku 1950 do roku 1966. Generálporučík John Sanderson byl velitelem mírových sil OSN v Kambodži. Generálmajor David Ferguson byl v letech 1994 až 1997 velitelem sil na Sinajském poloostrově. Zvláštní komisi OSN vedl v Iráku Australan Richard Butler. Generálmajor Timothy Ford byl v letech 1998 až 2000 náčelníkem štábu

UNTSO a na přelomu tisíciletí velel generálmajor Peter Cosgrove mezinárodním jednotkám ve Východním Timoru.

Austrálie je zapojena do globálního úsilí o budování a obnovu míru více než šedesát let. Zastávala první předsednictví Rady bezpečnosti OSN v roce 1946 a o rok později poskytla první vojenský personál jako mírové síly pod záštitou OSN (Permanent Mission of Australia to the United Nations nedatováno). Austrálie je schopným a spolehlivým partnerem, a proto je australská odbornost vyhledávána Organizací spojených národů při tvorbě postupů pro podporu lidských práv, ochranu zranitelných a zabránění návratu ke konfliktu.

Podle oficiálních dat Organizace spojených národů (Providing for Peacekeeping 2012) počet australských uniformovaných pracovníků v mírových operacích vedených OSN v posledním desetiletí prudce poklesl, a to z přibližně 1 500 australských zaměstnanců na 100. Graf poklesu australského personálu za posledních deset let ukazuje příloha číslo 4. Za tento pokles je viněno vyčerpání operací OSN UNTAET a UNMISSET ve Východním Timoru, do nichž Austrálie významně přispívala. Od té doby Austrálie přispívá především prostřednictvím vojáků a policistů. Mezi lety 2003 a 2005 si Austrálie udržovala relativně silné postavení v peacekeepingových misích. Jejím vrcholem bylo 550 Australanů v operaci na Šalamounových ostrovech. Výrazně také přispěla operaci OSN v Iráku od roku 1991 do roku 2003.

Na rozhodovacím procesu ohledně vysílání Australanů do mírových misí OSN se podílí celá vláda a jsou do něj zapojeny i různé agentury. Nicméně konečné rozhodnutí záleží na předsedovi vlády, který tak koná na radu jeho kabinetu. Po obdržení žádosti o příspěvek do mise ministerstvo obrany, zahraničí a obchodu společně s australskou federální policií a zpravodajskými agenturami provádí průzkum navrhované mise a analyzují možné důsledky. Ministerstva v některých případech mohou vyslat své týmy přímo do terénu, aby zjistila, jaká je zde situace. S agenturami se ministerstva scházejí v meziresortních výborech. Sledují misi, řeší to, co se od Austrálie požaduje, vyhodnocují šance na úspěch mise,

posuzují podmínky v postižené oblasti (Government of Australia 2007). Jakmile vláda přijme rozhodnutí, musí o tom informovat parlament, avšak jeho formální schválení není nutné.

Austrálie má ve zvyku přispívat k mezinárodním mírovým operacím, které podporují její základní bezpečnostní nebo alianční cíle. Účastní se misí, jenž chrání stabilitu v jejím sousedství a naplňují její humanitární cíle. Zastává ten názor, že mimo tyto situace není potřeba přispívat více než symbolicky (Providing for peacekeeping 2012). Jejím cílem je zachování co největší možné míry velení a kontroly při rozmístění sil v zámoří. Má však i některé politické, bezpečnostní a normativní důvody. Z politického hlediska Austrálie řeší čím dál tím více mise týkající se bezpečnostních hrozeb, a to především v důsledku 11. září. Věnuje se nestabilitě a humanitární potřebě ve svém okolí. To byl jeden z hlavních důvodů zapojení Austrálie do misí ve Východním Timoru a na Šalamounových ostrovech. Za vzájemně závislé považuje Austrálie normativní a politické důvody, jelikož se považuje za dobrého regionálního občana, který je schopen a ochoten reagovat na humanitární krize ve svém vlastním regionu (Providing for peacekeeping 2012). Být dobrým regionálním občanem je spojeno s rolí střední mocnosti. Znamená to morální vedení, podporu soudržnosti, aliancí a stability v regionu i ve světě.

Podle OSN (Providing for peacekeeping 2012) také pro Austrálii existuje několik překážek k přispívání do mírových misí OSN. Hlavní australské obranné a bezpečnostní priority se neshodují s operačními prioritami Organizace spojených národů. Austrálie například v současnosti nemá téměř žádné zájmy v Africe nebo Latinské Americe a nevidí žádnou potřebu dále rozšiřovat své pole působnosti. Peacekeepingové mise jsou pro australskou vládu velkým finančním břemenem. V důsledku toho pravděpodobně nebude Austrálie zvyšovat své příspěvky.

Velkou finanční položku pro Austrálii představují programy OSN pro jednotlivé země, které podporují bezpečnostní, politické a rozvojové činnosti. Mají za cíl vytvoření udržitelného míru a prevenci návratu země do konfliktu. V roce 2005

byla zřízena celá architektura OSN pro budování míru složená z několika orgánů s cílem podporovat země uvězněné v cyklu konfliktů. Austrálie během tří let (2016–2018) vyčlenila do Fondu OSN pro budování míru deset milionů dolarů. Fond poskytuje rychlé a flexibilní financování pro splnění urgentních potřeb při předcházení konfliktům v nestabilních prostředích (Department of Foreign Affairs and Trade nedatováno b). Fond popořil projekty na budování míru na Srí Lance, Myanmaru nebo na Šalamounových ostrovech.

V současné době má Austrálie své experty a štábní důstojníky ve čtyřech probíhajících misích OSN. V misi UNMISS (United Nations Mission in South Sudan) má Austrálie sedmnáct svých štábních důstojníků a jednoho australského experta (United Nations 2020 a). Do mise UNTSO (United Nations Truce Supervision Organization) trvající od roku 1948 (United Nations Peacekeeping nedatováno c) vyslala australská vláda třináct svých expertů (United Nations 2020 a). Mise UNFICYP (United Nations Peacekeeping Force in Cyprus) je jednou z nejdéle trvajících misí OSN pro udržení míru. Byla založena v roce 1948 na Kypru, aby zabránila dalším bojům mezi řeckými a kyperskými komunitami na ostrově (United Nations Peacekeeping nedatováno e). Austrálie má dnes na Kypru tři štábní důstojníky (United Nations 2020 a). Poslední misí, do níž je Austrálie v současnosti zapojena, je mise UNDOF (United Nations Disengagement Observer Force), což je pozorovatelská mise OSN pro uvolnění napětí (United Nations Peacekeeping nedatováno f). Do této mise je zapojen jeden australský štábní důstojník (United Nations 2020 a). Počet australských zaměstnanců a jejich zapojení do jednotlivých misí zobrazuje příloha číslo 5.

V souvislosti s těmito mírovými misemi musela Austrálie udělat několik důležitých rozhodnutí, která měla dopad i na její zahraniční politiku. Austrálie například podpořila referendum o nezávislosti Jižního Súdánu tím, že umožnila účast v referendu celkem 9 200 oprávněným voličům na území Austrálie. Dne 9. Července 2011 pak Austrálie uznala stát Jižní Súdán a navázala s ním diplomatické vztahy (Parliament of Australia 2015).

Díky misi UNFICYP na Kypru získala Austrálie oficiální uznání za odhodlání a závazek k nastolení míru na Kypru. Po dobu padesáti tří let totiž na Kypru sloužilo přes 1 600 australských policejních pracovníků, kteří v misi hráli důležitou roli. Austrálie se také výrazně zasadila o to, aby v mírových silách OSN na Kypru byly zastoupeny ženy (United Nations Peacekeeping 2017). V dnešní době ženy tvoří 18% policejní složky UNFICYP.

Mise UNDOF byla pro Austrálii symbolem znovunavázání kontaktů s Fidži. Australské mírové síly se tak připojily k těm fidžijským v oblasti Golanských výšin. Samotná účast v misi UNDOF představovala posun v australské politice, neboť se Austrálie v minulosti soustřeďovala především na nejbližší region, Východní Timor nebo Šalamounovy ostrovy (Wyeth 2019).

Mimo jiné se ani Austrálie nevyhla úmrtím svých zaměstnanců během mírových operací pod Organizací spojených národů. Od roku 1948 si Austrálie připisuje deset úmrtí. Tři Australané zemřeli v misi UNFICYP a pokaždé jeden Australan zemřel v misích MINURSO v Západní Sahaře, UNMAO, UNMIS v Súdánu, UNMIT ve Východním Timoru, UNMOGIP v Indii a Pákistánu, UNTAET ve Východním Timoru a UNTSO (United Nations 2020 b). Přehled úmrtí australských zaměstnanců v mírových misích OSN zobrazuje příloha číslo 6.

Závěr

V úvodu mé bakalářské práce jsem si za cíl stanovila zjistit, jaký význam přikládají střední mocnosti participaci v peacekeepingových misích OSN a jak ji využívají ve své zahraniční politice. Práci jsem koncipovala jako komparativní studii. Porovnávala jsem přístupy k peacekeepingovým misím dvou států, Kanady a Austrálie.

Austrálie i Kanada jsou středními mocnostmi a s tím souvisí i jejich mezinárodní chování. Střední mocnosti obecně lpí na soudržnosti, světové stabilitě, vytváření míru a jelikož nemají takový vliv jako velmoci, zasahují do mezinárodního prostředí pomocí multilaterálních dohod. To je případ i Austrálie a Kanady, jež jsou členy Organizace spojených národů a zapojují se do jejich peacekeepingových misí. Mírové mise OSN hrají velmi důležitou roli v zahraničních politikách obou zemí. Navíc mají obě země v udržování míru dlouholeté zkušenosti.

Kanada se do peacekeepingových misí začala zapojovat v roce 1956, a to díky významné osobnosti Lestera Pearsona, který v té době velel první peacekeepingové misi. Můžeme říct, že Pearson zanechal Kanadánům významný odkaz, díky němuž se Kanadáné dodnes s peacekeepingem ztotožňují. Vytvořil z Kanady světového mírotvorce. Kanadáné chtějí pracovat na míru, stabilitě a soudržnosti ve světě. Jako střední mocnost má totiž Kanada specifickou zahraniční politiku. Utváří mezinárodní aliance aby společně s ostatními státy mohla řešit problémy a konflikty probíhající ve světě.

Austrálie se do mírových misí OSN začala zapojovat roku 1947, kdy poprvé vyslala své zaměstnance na misi. Od té doby veleli Australané šesti mezinárodním peacekeepingovým misím. Velitelé těchto misí, Robert Nimmo, John Sanderson, David Ferguson, Richard Butler, Timothy Ford a Peter Cosgrove, sehráli podobnou úlohu jako Lester Pearson v Kanadě a byli vzorem pro další generace.

Austrálie i Kanada vytvořily několik dokumentů, které ovlivnily jejich působení v peacekeepingových misích nebo mise samotné. Kanada dlouho neměla

peacekeepingovou doktrínu, ačkoliv byla v peacekeepingu jednou z nejangažovanějších zemí. Důvodem pro její zavedení v roce 1995 byly neúspěchy Kanadčanů v mírových misích ve Rwandě nebo Bosně. Kanada také vytvořila vojenskou doktrínu, která byla reakcí na dětské vojáky v ozbrojeném konfliktu. Dále Kanada schválila tzv. Kigali zásady o ochraně civilistů během mírových operací. Pro moderní peacekeepingové mise Kanada vytvořila Mírový stabilizační program (PSOP). Ten je pro kanadskou vládu hlavní platformou pro budování míru a předcházení konfliktům.

Austrálie stejně jako Kanada zpočátku neměla potřebu peacekeepingovou doktrínu vytvářet. Nakonec k jejímu vytvoření v roce 1994 vedl zmatek, který vznikl uvnitř australských sil i během jejich komunikace s dalšími aktéry. Australským dokumentem, jenž souvisí s peacekeepingem je také zpráva o australském zapojení do peacekeepingu z roku 2008. V ní australští senátoři definují bezpečnostní zájmy Austrálie i zájmy zahraniční politiky, popisují výcvik pro peacekeepingové operace a upřesňují australské kapacity.

Ačkoliv je pro obě země peacekeeping důležitou tradicí, jejich přispívání do mírových misí OSN postupně klesá. U Kanady je na vině několik mírových misí, v nichž Kanadčané selhali. Díky těmto selháním pak získali špatnou pověst a od peacekeepingu se odvrátili. Za pokles počtu australského personálu jsou viněny mise UNTAET a UNMISSET ve Východním Timoru, do nichž Austrálie hojně investovala a jimiž se také vyčerpala. Dalším důvodem zmenšení australských lidských příspěvků do peacekeepingových misí je to, že se australské obranné priority neshodují s operačními prioritami OSN. Austrálie totiž nechce rozšiřovat své působení kvůli tomu, že nemá téměř žádné zájmy na kontinentech jako je Latinská Amerika nebo Afrika. Austrálie navíc finančně přispívá do programů OSN, které podporují bezpečnostní, rozvojové a politické činnosti jednotlivých zemí. Pro Austrálii tento příspěvek činí velkou finanční položku a už dále nevidí smysl přispívat do mírových misí více než jen symbolicky.

Celkový počet misí, kterých se Kanada účastnila, je třicet sedm. Stejný počet pak absolvovala i Austrálie. V současné době však mají obě země v misích jen několik desítek zaměstnanců. U Kanady je to 45 zaměstnanců v šesti

probíhajících misích (MINUSMA, UNMISS, UNTSO, MONUSCO, BINUH a UNFICYP). Austrálie má ve čtyřech probíhajících peacekeepingových misích (UNMISS, UNTSO, UNFICYP a UNDOF) o deset zaměstnanců méně než Kanada, tedy 35.

Je velmi obtížné zjistit, jaký dopad mají mírové mise na zahraniční politiku Austrálie i Kanady. Obecně však země získávají partnerství, diplomatické vztahy a ekonomické styky se zeměmi, ve kterých pomohly nastolit mír. Tvoření aliancí, diplomacie a soudržnost jsou jedním z hlavních cílů středních mocností a Austrálie s Kanadou je získávají pomocí peacekeepingových misí. Další výhodou je pro tyto země získávání ocenění. Za zásluhy o vedení úspěšné mise, nebo za výrazné přispění do mise jsou oceňovány jak země, tak jednotlivci. Země tak získávají image mírotvorce a dobrého světového občana.

Kanada i Austrálie se podobají v několika bodech. Obě země jsou středními mocnostmi, mají specifickou zahraniční politiku, je pro ně důležité zapojení peacekeepingových misí do jejich zahraničních politik. Obě země mají v peacekeepingu dlouholetou tradici a u obou z nich došlo k prudkému poklesu vyslaného personálu do misí. Důvodem poklesu personálu v peacekeepingových misích však není ztráta zájmu o vytváření světové stability. Tento důvod je u Austrálie a Kanady rozdílný. Kanadské příspěvky ztroskotaly se špatnou pověstí, kterou Kanada získala v důsledku nepovedených misí, jako byla například ta ve Rwandě. Austrálie ke světovému míru začala přispívat i jiným způsobem, a to prostřednictvím programů OSN, jenž podporují bezpečnostní, rozvojové a politické činnosti jednotlivých zemí, do nichž přispívá velkým finančním příspěvkem. Ačkoliv je u kanadské vlády vidět snaha o zvýšení kanadského personálu v peacekeepingových misích, australská vláda žádné změny neslibuje.

Seznam použité literatury

AUSTRALIAN GOVERNMENT (2017). *Foreign Policy White Paper* (https://www.globalsecurity.org/military/library/report/2017/australia_2017_foreign_policy_white_paper.pdf, 2. 2. 2020).

AUSTRALIAN WAR MEMORIAL (2017). *Australians and Peacekeeping* (<https://www.awm.gov.au/articles/peacekeeping>, 3. 3. 2020).

BAÇ, Meltem Müftüler (nedatováno). *Middle power* (<https://www.britannica.com/topic/middle-power>, 8. 4. 2020).

BASH, Brooks (1994). *The Role of United States Air Power in Peacekeeping*. (USA: Air University Press).

BERTHIAUME, Lee (2016). *Canada's peacekeeping plan not politically motivated, says top general* (<https://www.cbc.ca/news/politics/peacekeeping-vance-not-political-1.3773216>, 13. 8. 2019).

BOUTROS-GHALI, Boutros (1992). *An Agenda for Peace Preventive diplomacy, peacemaking and peace-keeping* (https://www.un.org/ruleoflaw/files/A_47_277.pdf, 26. 2. 2020).

BUREŠ, Oldřich (2007). *Operace na udržení míru OSN*. Olomouc: Palacky University Press.

CANADA GUIDE (nedatováno). *Canadian foreign policy* (<https://thecanadaguide.com/basics/foreign-policy/>, 25. 3. 2020).

CARR, Andrew (nedatováno). *Explaining Australia's foreign policy* (<https://www.fpwhitepaper.gov.au/sites/default/files/submission/170217-168-dr-andrew-carr.pdf>, 15. 3. 2020).

CONGRESSIONAL RESEARCH SERVICE (2019). *Australia: Foreign policy* (<https://fas.org/sgp/crs/row/IF10491.pdf>, 18. 2. 2020).

DALLAIRE, Roméo (2003). *Shake hands with the devil, the failure of humanity in Rwanda*. Canada: Random House Canada 2003.

DEPARTMENT OF FOREIGN AFFAIRS AND TRADE (nedatováno a). *International organisations* (<https://www.dfat.gov.au/international-relations/international-organisations/Pages/international-organisations>, 7. 3. 2020).

DEPARTMENT OF FOREIGN AFFAIRS AND TRADE (nedatováno b). *Peacekeeping and peacebuilding* (<https://www.dfat.gov.au/international-relations/security/peacekeeping-and-peacebuilding/Pages/peace-and-conflict>, 6. 1. 2020).

DIEHL, Paul (1993). *International peacekeeping*. Baltimore: Johns Hopkins University Press.

DIEHL, Paul (2008). *Peace operations*. Cambridge: Polity Press.

DORN, A. Walter, LIBBEN, Joshua (2016). *Unprepared for Peace? The Decline of Canadian Peacekeeping Training (and What to Do About It)* (https://www.policyalternatives.ca/sites/default/files/uploads/publications/National%20Office/2016/02/Unprepared_for_Peace.pdf, 23. 2. 2020).

DRUCKMAN, Daniel, DIEHL, Paul (2010). *Evaluating peace operations*. Boulder: Lynne Rienner Publishers.

DRUCKMAN, Daniel, DIEHL, Paul (2013). *Peace operation success*. Leiden: Martinus Nijhoff Publishers.

EVANS, Gareth (1993). Cooperating for peace: The agenda for the 1990s and beyond. *International affairs* 70 (3), s. 532–533.

FINDLAY, Trevor (2002). *The use of force in UN peace operations* (<https://www.sipri.org/sites/default/files/files/books/SIPRI02Findlay.pdf>, 2. 2. 2020).

GENERAL ASSEMBLY SECURITY COUNCIL (2000). *Comprehensive review of the whole question of peacekeeping operations in all their aspects* (<https://www.un.org/ruleoflaw/files/brahimi%20report%20peacekeeping.pdf>, 21. 2. 2020).

GOVERNMENT OF AUSTRALIA (2007). *Decision-making process* (https://www.apf.gov.au/binaries/senate/committee/fadt_ctte/peacekeeping/report/c03.pdf, 13. 1. 2020).

GOVERNMENT OF AUSTRALIA (2008). *Australia's involvement in peacekeeping operations* (https://www.apf.gov.au/binaries/senate/committee/fadt_ctte/peacekeeping/report/report.pdf, 8. 2. 2020).

GOVERNMENT OF CANADA (2017). *Canadian Armed Forces sets precedent with Child Soldier Doctrine* (https://www.canada.ca/en/department-national-defence/news/2017/03/canadian_armed_forcessetsprecedentwithchilsoldierdoctrine.html, 16. 3. 2020)

GOVERNMENT OF CANADA (2019). *Canada and the North Atlantic Treaty Organization* (https://www.international.gc.ca/world-monde/international_relations-relations_internationales/nato-otan/index.aspx?lang=eng, 6. 2. 2020).

GOVERNMENT OF CANADA (2020 a). *Partnerships and organizations* (https://www.international.gc.ca/world-monde/international_relations-reunions_internationales/partnerships_organizations-partenariats_organisations.aspx?lang=eng, 28. 3. 2020).

GOVERNMENT OF CANADA (2020 b). *Peace and stabilization operations program* (https://www.international.gc.ca/world-monde/issues_development-enjeux_developpement/response_conflict-reponse_conflits/psop.aspx?lang=eng#a1, 1. 4. 2020).

GOVERNMENT OF CANADA (2020 c). *Canada's efforts to promote international peace and security* (https://www.international.gc.ca/world-monde/issues_development-enjeux_developpement/peace_security-paix_securite/index.aspx?lang=eng, 13. 3. 2020).

GRANATSTEIN, J. I. (2019). *Canada and peacekeeping* (<https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/peacekeeping>, 24. 2. 2020).

HIGH-LEVEL INTERNATIONAL CONFERENCE ON THE PROTECTION OF CIVILIANS (2015). *The Kigali principles on the protection of civilians* (http://civilianprotection.rw/wp-content/uploads/2015/09/REPORT_PoC_conference_Long-version.pdf, 13. 4. 2020).

HOLMES, John W. (2017). *Middle power* (<https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/middle-power>, 11. 4. 2020).

CHARTA ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ A STATUT MEZINÁRODNÍHO SOUDNÍHO DVORA (1993). (Ostrava: Aries).

JORDAAN, Eduard (2003). *The Concept of a Middle Power in International Relations: Distinguishing between Emerging and Traditional Middle Powers*

(https://ink.library.smu.edu.sg/cgi/viewcontent.cgi?article=1393&context=soss_research, 3. 3. 2020).

JUSTIN TRUDEAU, PRIME MINISTER OF CANADA (2016). *Statement by the Prime Minister of Canada on National Peacekeepers' Day* (<https://pm.gc.ca/en/news/statements/2016/08/09/statement-prime-minister-canada-national-peacekeepers-day>, 13. 1. 2020).

KAYA, Gözde (2015). A New Era in peacekeeping for the United Nations: Leaving traditional peacekeeping behind. *Journal of Economics & Management* (20), s. 39–58.

KENKEL, Kai Michael (2013). *Five generations of peace operations: from the “thin blue line” to “painting a country blue”* (<http://www.scielo.br/pdf/rbpi/v56n1/07.pdf>, 23. 2. 2020).

MALONEY, Sean (1996). Insights into Canadian peacekeeping doctrine. *Military review* 76 (2).

MCPHEDRAN, Taline (2016). *Majority supports peacekeeping missions in active fighting areas: Nanos survey* (<https://www.ctvnews.ca/politics/majority-supports-peacekeeping-missions-in-active-fighting-areas-nanos-survey-1.3114666>, 20. 2. 2020).

MELICHAROVÁ, Markéta (2013). *Fact sheet: Mírové mise OSN* (Praha: Asociace pro mezinárodní otázky).

MINGST, Karen, LYNCH, Cecelia (nedatováno). *Peacekeeping, peacemaking, and peace building* (<https://www.britannica.com/topic/United-Nations/Functions>, 23. 2. 2020).

OOSTERVELD, Vilem – TOROSSIAN, Bianca (2019). A balancing act. The role of middle powers in contemporary diplomacy. *Strategic monitor* (<https://www.hcss.nl/pub/2018/strategic-monitor-2018-2019/a-balancing-act/>, 4. 2. 2020).

PARLIAMENT OF AUSTRALIA (2015). *South Sudan crisis* (https://www.aph.gov.au/About_Parliament/Parliamentary_Departments/Parliamentary_Library/pubs/rp/rp1415/Sudan, 6. 4. 2020).

PARLIAMENT OF CANADA (2017). *House of commons procedure and practice* (https://www.ourcommons.ca/About/ProcedureAndPractice3rdEdition/ch_01_2-e.html#1-2-2-5, 23. 3. 2020).

PERMANENT MISSION OF AUSTRALIA TO THE UNITED NATIONS (nedatováno). *Australia at the UN* (<https://unmy.mission.gov.au/unmy/AustraliaatUN.html>, 16. 3. 2020).

POCUCH, Sedrik (2019). *The Fall of Canadian Peacekeeping: Should It Be Revived?* (<http://natoassociation.ca/the-fall-of-canadian-peacekeeping-should-it-be-revived/>, 13. 3. 2020).

PROVIDING FOR PEACEKEEPING (2012). *Contributor profile – Australia* (<http://www.providingforpeacekeeping.org/2014/04/03/contributor-profile-australia/>, 3. 3. 2019).

PROVIDING FOR PEACEKEEPING (2017). *Contributor profile – Canada* (<http://providingforpeacekeeping.org/wp-content/uploads/2017/10/Canada-profile.pdf>, 3. 3. 2019).

PROVIDING FOR PEACEKEEPING (nedatováno). *Country profiles* (<http://www.providingforpeacekeeping.org/profiles/>, 28. 4. 2019).

RAMSBOTHAM, Oliver (1999). *Encyclopedia of International Peacekeeping* (Michigan: ABC-CLIO).

ROYAL CANADIAN AIR FORCE (2016). *Exercises & Operations* (<http://www.rcaf-arc.forces.gc.ca/en/operations-training.page>, 26. 3. 2020).

SCOTT, F. R. (1939). *A policy of neutrality for Canada* (<https://www.foreignaffairs.com/articles/canada/1939-01-01/policy-neutrality-canada>, 23. 3. 2020).

SOLÀ-MARTÍN, Andreu – WOODHOUSE, Tom (nedatováno). *The United Nations, armed conflict nad peacekeeping* (http://openaccess.uoc.edu/webapps/o2/bitstream/10609/50481/2/United%20Nations%20and%20peace%20operations_Unit1_The%20United%20Nations%2C%20armed%20conflict%20and%20peacekeeping.pdf, 14. 3. 2020).

THE UNIVERSITY OF TEXAS AT DALLAS (nedatováno). Dr. Paul F. Diehl (<https://utdallas.edu/chairs/profiles/dr-paul-f-diehl/>, 8. 11. 2019).

UNITED NATIONS (2008). *United Nations Peacekeeping Operations, Principles and guidelines* (https://peacekeeping.un.org/sites/default/files/capstone_eng_0.pdf, 12. 2. 2020).

UNITED NATIONS (2012). *Civil affairs handbook* (https://peacekeeping.un.org/sites/default/files/civil_affairs_handbook.pdf, 5. 2. 2020).

UNITED NATIONS (2020 a). *Troop and police contributors* (<https://peacekeeping.un.org/en/troop-and-police-contributors>, 25. 1. 2020).

UNITED NATIONS (2020 b). *Total fatalities since 1948* (<https://peacekeeping.un.org/en/fatalities>, 14. 4. 2020).

UNITED NATIONS (nedatováno a). *What is peacekeeping* (<https://peacekeeping.un.org/en/what-is-peacekeeping>, 15. 12. 2019).

UNITED NATIONS (nedatováno b). *Mírové operace OSN* (<https://www.osn.cz/icentrum/pro-skoly/vzdelavaci-programy/mirove-operace-osn/>, 2. 11. 2019).

UNITED NATIONS ASSOCIATION OF AUSTRALIA (nedatováno). *Australia and UN Security Council* (<https://www.unaa.org.au/learn/australia-and-the-un/australia-and-un-security-council/>, 1. 3. 2020).

UNITED NATIONS PEACEKEEPING (2017). *UNFICYP honours Australia's long and distinguished service in Cyprus* (<https://peacekeeping.un.org/en/unficyphonours-australias-long-and-distinguished-service-cyprus>, 7. 3. 2020).

UNITED NATIONS PEACEKEEPING (nedatováno a). *About MINUSMA* (<https://minusma.unmissions.org/en/about-minusma>, 13. 4. 2020).

UNITED NATIONS PEACEKEEPING (nedatováno b). *About UNMISS* (<https://unmiss.unmissions.org/about-unmiss>, 13. 4. 2020).

UNITED NATIONS PEACEKEEPING (nedatováno c). *UNTSO* (<https://untso.unmissions.org>, 13. 4. 2020).

UNITED NATIONS PEACEKEEPING (nedatováno d). *About BINUH* (<https://binuh.unmissions.org/en/about>, 13. 4. 2020).

UNITED NATIONS PEACEKEEPING (nedatováno e). *About UNFICYP* (<https://unficyp.unmissions.org/about>, 16. 2. 2020).

UNITED NATIONS PEACEKEEPING (nedatováno f). *About UNDOF* (<https://undof.unmissions.org/about>, 5. 3. 2020).

VETERANS AFFAIRS CANADA (2019). *The Canadian Armed Forces in Haiti* (<https://www.veterans.gc.ca/eng/remembrance/classroom/haiti>, 13. 3. 2020).

WFMC (2016). *Canada and UN peacekeeping* (<https://www.wfmcanda.org/wp-content/uploads/2016/10/peacekeeping-fact-sheet-2016-eversion1.pdf>, 18. 3. 2020).

WYETH, Grant (2019). *Peacekeeping and the Evolving Australia-Fiji Relationship* (<https://thediplomat.com/2019/10/peacekeeping-and-the-evolving-australia-fiji-relationship/>, 3. 2. 2020).

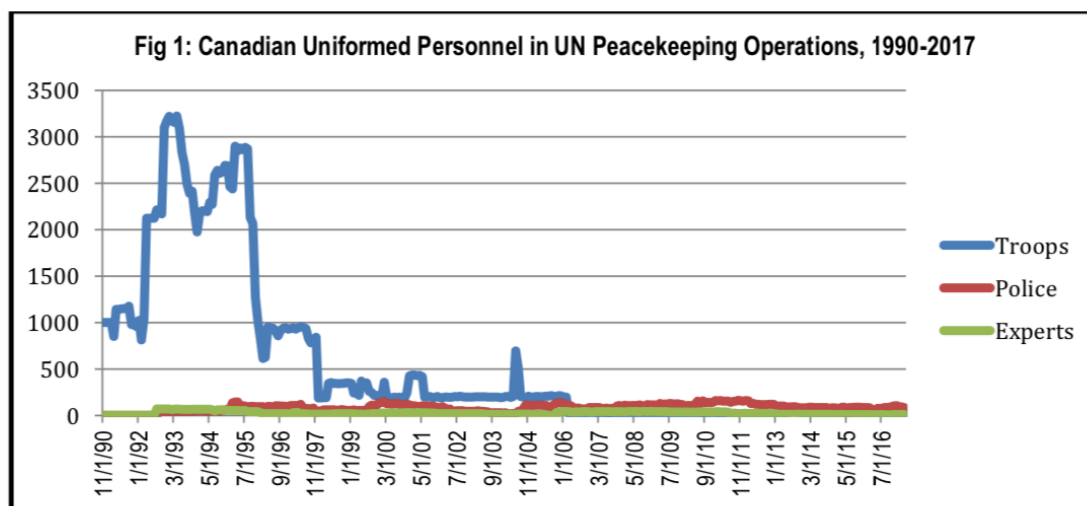
YOUNG, Graeme (2019). Political decision-making and the decline of Canadian peacekeeping. *Canadian Foreign Policy Journal* 25 (2), s. 152–171.

Resumé

This bachelor thesis is a comparative study which is engaged in participation in UN peacekeeping missions as a tool of state foreign policy. The aim of this study is to find out what importance the middle powers attach to participation in UN peacekeeping missions and how they use it in their foreign policy. It is a comparison of the approaches to peacekeeping missions of two states, Canada and Australia. The study is divided into two parts, theoretical and empirical. The theoretical part describes terminology, definition of peacekeeping missions, their typology and the concept of middle power. The empirical part deals with concrete states and their participation in missions. One chapter is devoted to Canada, second to Australia. These chapters describe the level of engagement of Canada and Australia, how they participated and for what purpose. The results of the research are described in the conclusion.

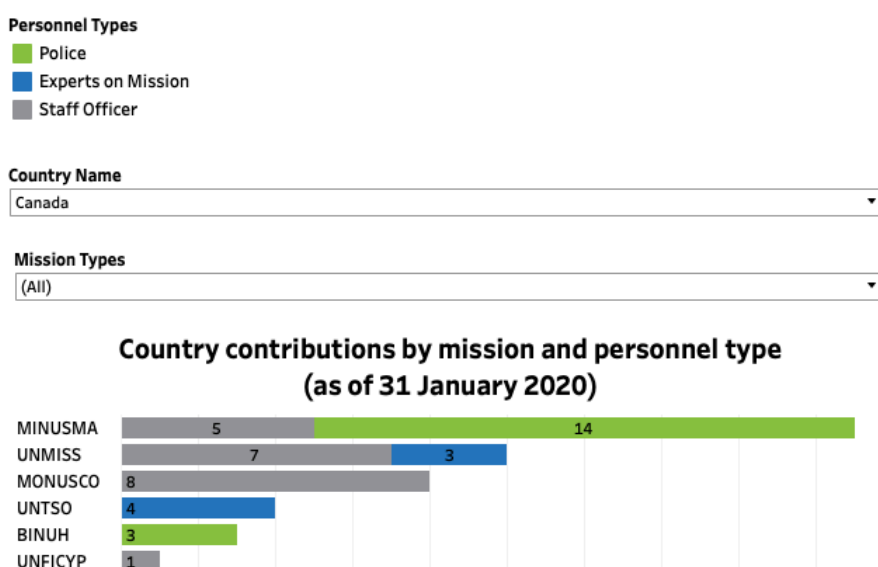
Přílohy

Příloha 1: Pokles kanadského personálu v mírových misích OSN od roku 1990 do roku 2017

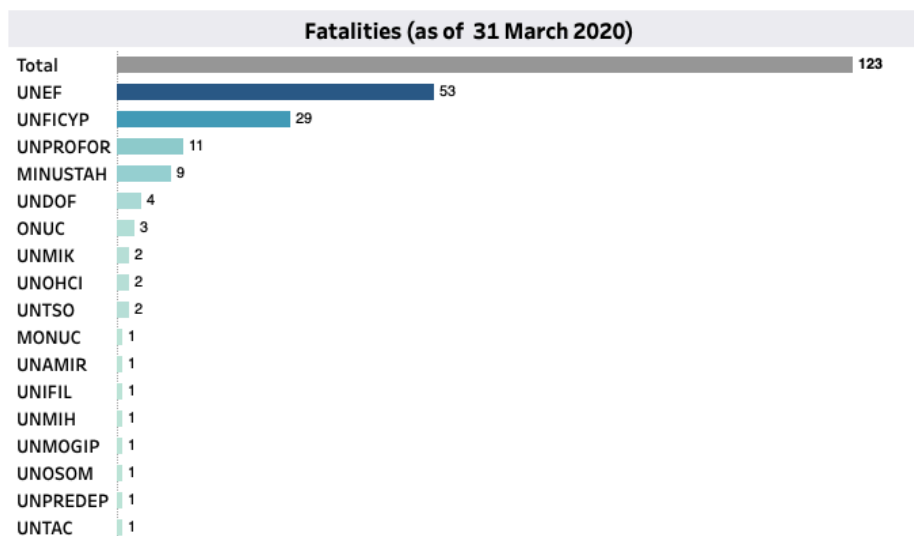
Zdroj: (Providing for Peacekeeping nedatováno)

Příloha 2: Celkový počet kanadského personálu v probíhajících mírových misích OSN

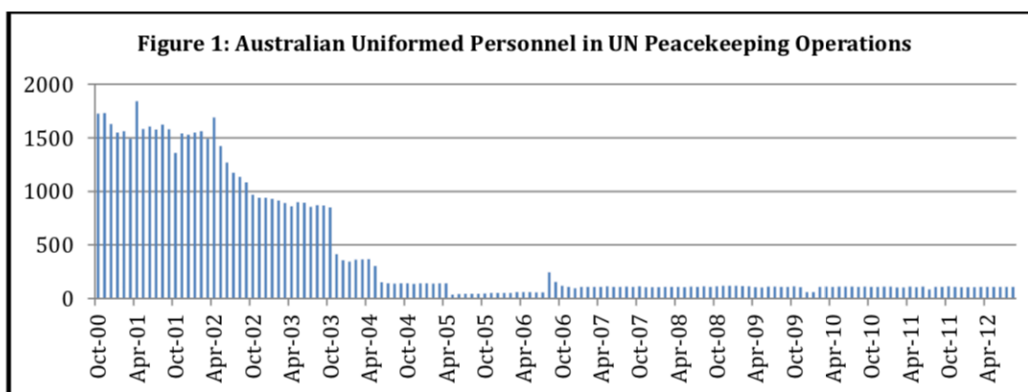
Zdroj: (United Nations 2020 a)

Příloha č. 3: Počet zemřelých kanadských zaměstnanců v mírových misích OSN od roku 1948

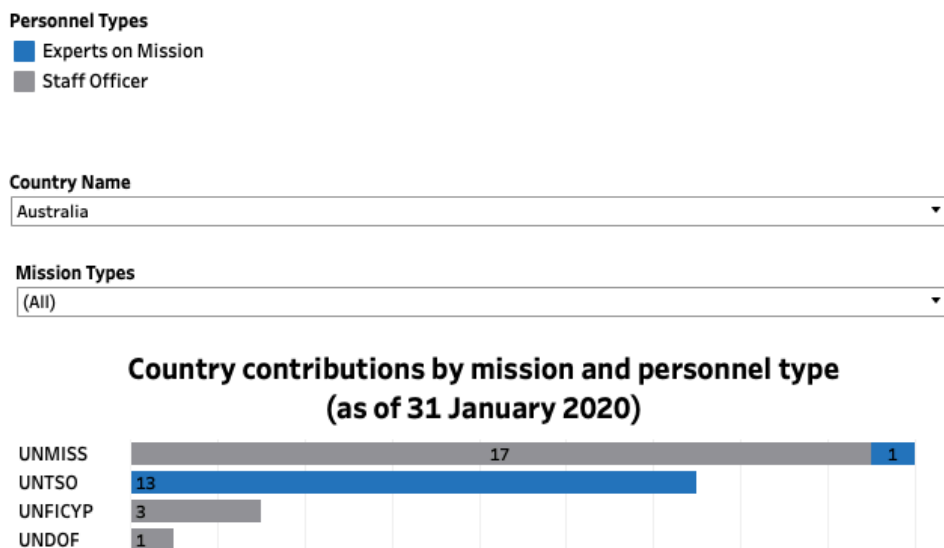
Zdroj: (United Nations 2020 b)

Příloha č. 4: Pokles kanadského personálu v mírových misích OSN za posledních deset let

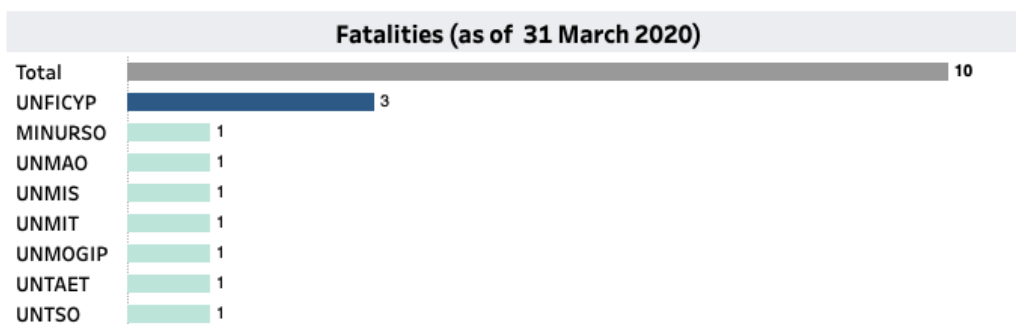
Zdroj: (Providing for Peacekeeping nedatováno)

Příloha č. 5: Počet australských zaměstnanců a jejich zapojení do jednotlivých mírových misí OSN

Zdroj: (United Nations 2020 a)

Příloha č. 6: Přehled úmrtí australských zaměstnanců v mírových misích OSN od roku 1948

Zdroj: (United Nations 2020 b)